

بازار محصولات چوبی و جنگلی در منطقه خاورمیانه

Middle East Forest Products Market

مترجم: سید محمد میر مهدی

اصلی صادراتی بودند.

به علاوه، صادرات محصولات پهن برگان به GCC به ارزشی معادل ۱۷/۲ میلیون دلار در سال ۲۰۰۶ رسید، که در این میان امارات و عربستان بزرگترین واردکنندگان در GCC بودند. صادرات روکش پهن برگ به خاور میانه به مجموع ۸/۸ میلیون دلار و ارزش حمل و نقل پارکت های کفپوش به ۲۰/۶۷۴ میلیون دلار رسید.

امارات متحده عربی

از سال ۱۹۹۸، بخش ساختمان سازی و املاک و مستغلات از مهم ترین بخش ها به شمار می روند، که ۹٪ از تولید ناخالص ملی را در بر گرفته اند. بخش مسکن رشدی معادل نرخ تقریبی سالیانه ۱۱٪ در طول دهه ی گذشته داشته است.

امارات متحده ی عربی ۱۴۵ هزار دلار در سال ۲۰۰۵ واردات سوزنی برگ داشته است، که بیشتر آن را SYP و دیگر کاج ها تشکیل داده بودند. سال گذشته، امارات متحده ی عربی ۴۴۶ هزار دلار سازه های نجاری را وارده کرده و این مقدار را در ۸ ماهه ی نخست سال ۲۰۰۶، تا مرز ۸۷٪ افزایش داده و به رقم ۴۷۴ هزار دلار رساند.

تجارت دبی در چوب و محصولات چوبی نقش موثری در افزایش میزان واردات، صادرات و صادرات دوباره در سال ۲۰۰۵ و در مقایسه با سال ۲۰۰۴ داشته است. طبق گزارش مرکز آمار گمرک دبی (PCFC)، ارزش واردات چوب و محصولات چوبی رشد ۳۴ درصدی را در سال ۲۰۰۵، در مقایسه با سال ۲۰۰۴ از خود نشان می دهد، در حالی که میزان صادرات، رشد بسیار زیاد ۲۲۲٪ از خود نشان می داد. صادرات مجدد هم رشد قابل ملاحظه ای در سال ۲۰۰۵ به ارزش مجموع ۰/۴۳ میلیون دلار و با رشد ۳۲/۵٪ نسبت به سال قبل، از خود نشان داد.

ترکیه

فرایند ساختمان سازی که یکی از موتورهای اصلی محرک اقتصاد به شمار می رود، در طول دو سال گذشته شرایط بسیار خوبی را پشت سر گذاشت. نرخ رشد در این بخش ۲۱٪ در سال ۲۰۰۵ و ۱۹٪ در نیمه ی نخست سال ۲۰۰۶ بود. مصرف کرده بینه در سال

پیش بینی صورت گرفته برای پتانسیل بازار جهانی محصولات جنگلی و چوب آلات به رقمی معادل ۹۲/۳۱۲ میلیون دلار (آمریکا) در سال ۲۰۰۵ بالغ می شد. اروپا، بزرگ ترین بازار با ۴۲۵۸۸ میلیون دلار و پس از آن آسیا با ۱۹۹۳۲ میلیون دلار قرار داشت. منطقه ی خاور میانه نیز از این بازار بی نصیب نماند و در واقع با ۴۹۰۷ میلیون دلار سهمی معادل ۵/۳٪ در این بازار جهانی داشت.

کشور های عضو اتحادیه ی خلیج فارس بزرگ ترین بازار را در منطقه ی خاور میانه به خود اختصاص داده بودند. در میان دیگر کشورهای منطقه ی خاور میانه، ترکیه نیز نقش مهمی در بازار الوار های تراش خورده در منطقه داشت.

طبق گزارش سرویس کشاورزی خارجی آمریکا (FAS) میزان واردات الوار سوزنی برگان در منطقه ی خاور میانه ۶۶۵ میلیون دلار در سال ۲۰۰۵ بود که افزایش ۱۲۳ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۱ از خود نشان می داد. عربستان سعودی در صدر کشور های وارد کننده ی الوار در این منطقه قرار داشت. از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۰۵، عربستان سعودی ۵۱٪ افزایش به مجموع ۱۷۵ میلیون دلار در واردات خود داشت. در این دوره، امارات متحده ی عربی، واردات خود را ۲۶/۶٪ یعنی به مجموع ۹۸ میلیون دلار افزایش داد و ایران نیز واردات خود را ۴۵/۹٪ یعنی به مجموع ۷۰ میلیون دلار افزایش داد.

روسیه به عنوان اصلی ترین تولید کننده ی الوار در منطقه ی خاور میانه مطرح شده است. بین سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵، صادرات روسیه در این بخش از ۴۸ میلیون دلار به ۱۸۴ میلیون دلار رسید، یعنی میزان مشارکت روسیه در تامین نیاز های این بازار از ۱۶٪ به ۲۸٪ در این دوره ی زمانی رسید. میزان مشارکت اتحادیه ی اروپا در تامین مواد خام این بازار از ۳۷٪ به ۲۱٪ کاهش داشت. اگرچه ارزش الوار های صادراتی اتحادیه ی اروپا از ۱۰۹ میلیون دلار به ۱۴۰ میلیون دلار افزایش داشت. طبق نظر اتحادیه ی USDA BICO در سال ۲۰۰۶، خاور میانه رقمی بالغ بر ۲/۸ میلیون دلار واردات سوزنی برگ داشته است. کاج SP و سرخ چوب و D-FIR گونه های

۲۰۰۵ با افزایش همراه بود، در حالی که مصرف چهارتراش با کمی کاهش روبرو بود.

شبکه ی واردات گرده بینه های صنعتی به ۱/۷۵۰ میلیون متر مکعب در سال ۲۰۰۴ و ۱/۹۵۸ میلیون متر مکعب در سال ۲۰۰۵ به ترتیب با ۶۵ و ۱۲٪ افزایش همراه بود. واردات چپس و خرده چوب هم در سال های اخیر رشد شدیدی داشته است و به مرز ۱۲۲۰ هزار تن در سال ۲۰۰۵ رسید. از سوی دیگر، تولیدات صنایع بومی چوب ۱٪ کاهش داشت اما فروش داخلی ۱/۳٪ افزایش داشت. در نتیجه، مصرف داخلی ۲/۷٪ در سال ۲۰۰۵ افزایش داشته است. با نگاهی به ۸ ماهه ی نخست سال در حقیقت بیشتر مصارف افزایش داشتند و همچنین افزایش در تولید نیز برای سال ۲۰۰۶ پیش بینی شد.

در حال حاضر ۱۶۰۰۰ کارخانه ی مبلمان در این کشور به ثبت رسیده است و همچنین هزاران سازنده ی مبلمان دیگر نیز وجود دارند. سرمایه گذاری ها و توسعه ی محصولات در حد قابل ملاحظه ای و بخصوص در بخش صنایع صفحات چوبی در حال حاضر وجود دارد، در حالی که واردات نیز افزایش قابل توجهی در طول سه سال گذشته داشته است. با رویکردی به تولید کنندگان تخته خرده چوب و تخته فیبر، بیشتر ظرفیت تولیدی در بخش تخته فیبر را MDF (تخته فیبر با دانسیته ی متوسط) تشکیل می دهد که در حدود ۸۰٪ در سال ۲۰۰۳ و ۷۰٪ در سال ۲۰۰۴ و ۱۱٪ در سال ۲۰۰۵ افزایش در تاسیس کارخانه ها وجود داشته است و در بیست و پنجم ماه می سال ۲۰۰۶، ۲/۵ میلیون متر مکعب تولید MDF در این کشور صورت گرفته است. صادرات خوب مبلمان که شرایط خوبی را در طول دهه ی گذشته پشت سر گذاشته بود با کمی نزول در سال های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ همراه بود.

ارزش صادرات مبلمان چوبی ۱۸٪ افزایش در سال ۲۰۰۵ و ۵٪ در ۷ ماه نخست سال ۲۰۰۶ داشت و بر خلاف آن واردات مبلمان افزایش شدیدی در همین دوره داشت (۴۸٪ در سال ۲۰۰۵ و ۳۴٪ در ماه های

نخست سال ۲۰۰۶). حجم زیادی از چوب آلات برش خورده و چوب آلاتی که عملیات دیگری نیز بر روی آنها صورت می گیرد وارد شد که تاثیر منفی بر روی کارخانه های چوب بری که در کنار بندر گاه ها قرار داشتند، داشت. ترکیه اصلی ترین وارد کننده ی چوب آلات برش خورده از روسیه، اوکراین و گرجستان است.

اصلی ترین بازار برای صادرات را عراق، یونان، ایتالیا و ژاپن تشکیل می دهند. در سال های اخیر ترکیه روابط تجاری خوبی با کانادا نیز ایجاد کرده است.

با نگاهی به اطلس تجارت جهانی، ترکیه تنها ۴/۸ میلیون دلار صادرات سوزنی برگ در سال ۲۰۰۵ داشته است، در حالیکه، این کشور ۲۴ میلیون دلار واردات در سال ۲۰۰۵ و ۴۳ میلیون دلار نیز در ۶ ماهه ی نخست سال ۲۰۰۶ داشته است. روسیه با ۲۰ میلیون دلار، اوکراین با ۹ میلیون دلار و رومانی با ۲/۵ میلیون دلار به ترتیب ۳ تامین کننده ی نیاز کشور ترکیه بوده اند. آمریکا با ۶۳۳ هزار دلار مقام هشتم را در این رتبه بندی به خود اختصاص داده است.

شمار واردات تولیدات نجاری، تغییرات شدیدی از سال ۲۰۰۵ به ۲۰۰۶ داشت. در ۸ ماهه ی نخست سال ۲۰۰۶، ترکیه ۱۱ میلیون دلار تولیدات نجاری وارد کرده و ۵۵٪ افزایش در سال ۲۰۰۵ را از خود نشان داد. رومانی و آلمان با مجموع ۶ میلیون دلار اصلی ترین صادر کنندگان در سال ۲۰۰۶ بودند. آمریکا ۱۲۴ هزار دلار تولیدات در و پنجره در سال گذشته به ترکیه صادر کرد.

در سال ۲۰۰۵، مجموعاً ۴/۶ میلیون دلار واردات داشت. در طول ۶ ماهه ی نخست سال ۲۰۰۶ واردات ترکیه از مرز ۵ میلیون دلار گذشت.

عربستان سعودی

بیش از ۱ میلیارد دلار در بخش هتل سازی و دفاتر کار تنها در شهر ریاض اختصاص داده شده است. ۶۰۰ هزار خانه ی جدید در ۴ سال آینده با نقشه های متنوع ساخته خواهد شد. با توجه به رشد جمعیت در عربستان پیش بینی می شود حداقل ۱ میلیون خانه ی جدید در ۵ سال آینده لازم است. این افزایش تقاضا برای بخش مسکن در پایتختی است که به سرعت در حال پیشرفت است.

عربستان سعودی ۹۹/۹٪ از نیاز محصولات چوبی خود را از طریق واردات تامین می کند که بیشتر به شکل الوار و چوب آلات برش خورده خریداری می شوند. طبق گفته ی USDA BICO، عربستان سعودی ۱/۱۲۵ میلیون دلار از سوزنی برگان در سال ۲۰۰۵ وارد کرده است و به بزرگ ترین وارد کننده در منطقه تبدیل خواهد شد. بیشتر این گونه های وارداتی را سرخ چوب، دوگلاس فر و مخلوطی از S-P-F تشکیل می دهند. در سال ۲۰۰۵، عربستان سعودی ۳۳۲ هزار دلار تولیدات نجاری وارد کرده است که ۱۸۰٪ افزایش در ۸ ماهه ی نخست سال ۲۰۰۶ داشته است و هم اکنون به ۳۷۰ هزار دلار رسیده است.

انجمن صادرات پهن برگان آمریکا (AHEC)، اصلی ترین شرکت بین المللی تجاری در صنایع پهن برگ در آمریکا گزارش می دهد که صادرات پهن برگان آمریکا به کشور های دیگر در حال رشد بوده و در مجموع به ۳۴ میلیون دلار در سال ۲۰۰۶ رسیده است. ■

منبع: انجمن تولید کنندگان الوار پهن برگ آمریکا